

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 25.11.2020.
SWD(2020) 296 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE
SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA

priložen dokumentu

Prijedlog
UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o europskom upravljanju podacima
(Akt o upravljanju podacima)

{COM(2020) 767 final} - {SEC(2020) 405 final} - {SWD(2020) 295 final}

A. Potreba za djelovanjem
O čemu je riječ? Zašto je to problem na razini EU-a?
Problem koji se ovom inicijativom rješava jest činjenica da je razmjena podataka u EU-u i dalje ograničena unatoč mogućim prednostima takve razmjene za gospodarstvo i društvo. Utvrđena su tri glavna razloga za to: – niska razina povjerenja u razmjenu podataka; – poteškoće pri ponovnoj uporabi određenih podataka javnog sektora i prikupljanju podataka na altruističkim temeljima; – tehničke prepreke za ponovnu uporabu podataka.
Što bi se trebalo postići?
Cilj je povećati povjerenje u razmjenu podataka, ojačati mehanizme kojima se povećava dostupnost podataka i prevladati tehničke prepreke za ponovnu uporabu podataka. Time će se potaknuti veća dostupnost podataka za upotrebu u gospodarstvu (za razvoj novih proizvoda i usluga, veću učinkovitosti) i društvu (za rješavanje društvenih izazova). Cilj je inicijative stvoriti temelj za novi, europski način upravljanja podacima kao alternativu modelu platforme koji trenutačno predvode velika tehnološka poduzeća.
Koja je dodana vrijednost djelovanja na razini EU-a (supsidijarnost)?
Inicijativa bi uspostavljanjem zajedničkih pravila u svim državama članicama poduzećima omogućila da iskoriste veličinu unutarnjeg tržišta i svoje proizvode i usluge stave na tržište diljem EU-a. Poduzeća i istraživačke organizacije mogli bi pod sličnim uvjetima pristupiti podacima iz različitih država članica.
B. Rješenja
Koje su opcije za postizanje ciljeva? Daje li se prednost određenoj opciji? Ako ne, zašto?
Procjena učinka bila je usmjerena na četiri područja intervencije: mehanizme za poboljšanje ponovne uporabe podataka javnog sektora, mjere za stvaranje povjerenja u posrednike u području podataka, mjere za olakšavanje podatkovnog altruizma i stvaranje europskog mehanizma za koordinaciju i usmjeravanje horizontalnih aspekata upravljanja. Za svako područje u procjeni učinka razmotrene su neobvezujuće opcije kao što su smjernice ili preporuke te dvije obvezujuće pravne opcije koje se razlikuju u pogledu njihova intenziteta. U analizi je zaključeno da se ne može očekivati da će neobvezujuće pravne mjere stvoriti potrebno povjerenje u razmjenu podataka u različitim područjima intervencije. Na primjer, podatkovni altruizam ima snažnu komponentu zaštite potrošača čije je ciljeve teško postići samo na temelju neobvezujućih mjera. Kad je riječ o poboljšanju ponovne uporabe podataka javnog sektora, razmotreni su centralizirani i decentralizirani modeli postupanja s ponovnom uporabom podataka. Kad je riječ o mjerama čiji je cilj stvaranje povjerenja u posrednike u području podataka, opcije su se razlikovale u pogledu dobrovoljne ili obvezne prirode programa označivanja/certificiranja. Kad je riječ o podatkovnom altruizmu, ocijenjene su opcije dobrovoljnog programa certificiranja i obveznog programa ovlašćivanja. Opcije za stvaranje europskog mehanizma za koordinaciju i usmjeravanje horizontalnih aspekata upravljanja bile su osnivanje samostalnog pravnog tijela i osnivanje stručne skupine koje je povjereno Komisiji. U procjeni je zaključeno da je za tri područja intervencije poželjna opcija manjeg intenziteta. Međutim, kad je riječ o podatkovnom altruizmu, poželjnija je opcija većeg intenziteta: obvezno ovlaštenje koje je izdalo javno tijelo stvorilo bi potrebno povjerenje u mehanizme podatkovnog altruizma. Za označivanje ili certificiranje posrednika u području podataka, obvezni program većeg intenziteta također bi bila izvediva alternativa jer bi se njome utvrdila jasna pravila za djelovanje na europskom tržištu podataka i stvorilo

veće povjerenje u usluge takvih posrednika.
Koja su stajališta različitih dionika? Tko podržava koju opciju?
Javna tijela pozdravljaju napore za olakšavanje sudjelovanja javnog sektora u zajedničkim europskim podatkovnim prostorima. Ona podupiru mehanizam jedinstvene kontaktne točke za ponovnu uporabu podataka, kao i snažniju ulogu tijela EU-a u određivanju prioriteta u pogledu normizacije. Industrijske organizacije, uključujući MSP-ove i poslovna udruženja, ističu važnost normizacije i interoperabilnosti te se zalažu za donošenje dobrovoljnog mehanizma certificiranja/označivanja posrednika u području podataka. Akademске i istraživačke ustanove podupiru poboljšanje ponovne uporabe određenih podataka javnog sektora i podatkovni altruizam. Javnost podržava opću podatkovnu strategiju i altruističku razmjenu podataka, kao i uvođenje tehničkih alata koji ljudima omogućuju aktivno sudjelovanje u podatkovnom gospodarstvu.
C. Učinci najpoželjnije opcije
Koje su prednosti najpoželjnije opcije (ako takve opcije nema, prednosti glavnih opcija)?
Paket kojem se daje prednost izravno bi utjecao na podatkovno gospodarstvo EU-a u iznosu od 7,2 do 10,9 milijardi EUR u 2028. Osim toga, inicijativa bi djelovala kao katalizator za stvaranje učinkovitijih usluga i novih proizvoda koji se temelje na podacima, uključujući umjetnu inteligenciju. To bi bilo korisno ne samo za podatkovno gospodarstvo, već i za gospodarstvo i društvo Unije u cjelini. Na primjer, time bi se moglo ostvariti potencijalno povećanje produktivnosti u proizvodnji u iznosu od 1,3 bilijuna EUR do 2027. s pomoću podataka interneta stvari te uštedjeti oko 120 milijardi EUR godišnje u zdravstvenom sektoru EU-a.
Koji su troškovi opcije kojoj se daje prednost (ako takve opcije nema, troškovi glavnih opcija)?
U izvješću se detaljno navode različiti troškovi svake mjere za predmetne dionike, uključujući proizvođače podataka i ponovne korisnike. Na primjer, dobrovoljnim programom označivanja stvorio bi se jednokratni trošak od 20 000 do 50 000 EUR kako bi posrednici u području podataka dobili oznaku.
Koji su učinci na MSP-ove i konkurentnost?
MSP-ovi će imati koristi od pojednostavljenog pristupa podacima javnog sektora. Za nove posrednike u području podataka potencijalna dobit u smislu baze klijenata i prihoda daleko će premašiti troškove nastale pri certificiranju/označivanju.
Hoće li to znatno utjecati na nacionalne proračune i uprave?
Troškove bi snosile države članice koje još nemaju uspostavljene strukture za objavljivanje podataka u posjedu javnih tijela. To bi moglo stvoriti jednokratni trošak od 10,6 milijuna EUR u prosjeku po državi članici i opetovani godišnji trošak održavanja u iznosu od 610 000 EUR. Međutim, gospodarska dobit od naknada i ušteda zbog veće učinkovitosti (potonja je procijenjena na 684 milijuna EUR godišnje) daleko bi premašila te troškove.
Hoće li biti drugih bitnih učinaka?
Bolja uporaba podataka može dovesti do poboljšanja zdravlja i dobrobiti, boljeg stanja okoliša, pojačanog djelovanja u području klime i učinkovitijih javnih usluga. U zdravstvenom sektoru podaci mogu pridonijeti razvoju boljeg, personaliziranijeg liječenja. U sektoru mobilnosti, uz uštedu više od 27 milijuna sati provedenih u javnom prijevozu, moglo bi se uštedjeti do 20 milijardi EUR godišnje na troškovima rada vozača automobila zahvaljujući navigacijskim sustavima za određivanje položaja u realnom vremenu. Time se smanjuje vrijeme provedeno u prometnom zastoju te je korisno za okoliš zbog smanjenja emisija CO ₂ i onečišćenja zraka.

Proporcionalnost?
Inicijativa je okvir koji omogućava razmjenu podataka u EU-u. Razmjerna je željenim ciljevima i ostavlja prostor za dodatne mjere na nacionalnoj i sektorskoj razini.
D. Daljnje mjere
Kada će se ta politika preispitati?
Politika će se preispitati nakon četiri godine.